

Platform Militaire Historie Ede

70 jaar Market Garden

Nieuwsbrief nr. 13, september 2014

Beste abonnees,

Over de festiviteiten die georganiseerd worden rondom '70 jaar Market Garden' heeft u in de media al veel kunnen lezen. Er is een speciale [website](#) ontwikkeld en ook in de Edese huis-aan-huisbladen heeft al veel informatie gestaan. In deze nieuwsbrief willen we een aantal activiteiten graag extra bij u onder de aandacht brengen.

Laten we beginnen met nog even terug te kijken naar Nieuwsbrief nr.12, die u vorige week van ons ontvangen heeft. Hier stond een achtergrondverhaal in over Hendrik van Loenen, wiens zoon komende donderdag een parachutesprong zal maken, net zoals zijn vader zeventig jaar geleden deed. Gerard zal naar verwachting tussen 11.15 en 11.30 uit het vliegtuig springen. U kunt hierbij aanwezig zijn. Het terrein ligt op het grondgebied van de gemeente Ede, aan de [Schansweg in Lunteren](#).

Houtskool-panorama

Op donderdag 18 september 1944, een paar minuten over drie uur 's middags, sprongen er 1900 Britse militairen boven de Ginkelse hei bij Ede. Exact 70 jaar later zal er op datzelfde tijdstip het houtskool-panorama van deze Slag in Cultura geopend worden. Er zal o.a. een film vertoond worden waarin kunstenaar Benjamin Koops laat zien hoe het panorama tot stand is gekomen. Als voorzitter van het Platform MHE zal Ed van Seters een korte uitleg geven van de gebeurtenissen op de Ginkelse Heide in 1944.

Klassendag

Vrijdag 19 september organiseert het platform in samenwerking met de Open Monumentendag en de Gemeente Ede op de Ginkelse hei een klassendag voor de Edese basisscholen. Tussen 09.00 - 14.00 uur zullen naar verwachting meer dan 1000 leerlingen van de groepen 7 en 8 een bezoek brengen aan het basecamp van 30 UK Army Corps Re-enactment, het legeronderdeel dat het grondoffensief in 1944 voor haar rekening nam. In originele kledij gestoken manschappen, originele WO2-voertuigen, tenten en uitrustingsstukken brengen de geschiedenis daar dit weekend tot leven. Een uniek evenement.

Het Platform Militaire Historie Ede heeft educatie hoog in het vaandel staan en heeft daarom voor scholen een aantal [standaard lessen](#) ontwikkeld over Ede in de jaren 1940 - 1945. De lessen worden gegeven door gastsprekers van het platform. Aan de hand van meegebracht historisch materiaal, maar ook door ondersteuning met foto's uit de regio wordt op speelse wijze het verhaal verteld van de Duitse inval op 10 mei 1940 tot aan de capitulatie van het Duitse leger op 5 mei 1945. Een klassendag zoals komende vrijdag zal plaatsvinden, is natuurlijk een mooie gelegenheid om veel kinderen te bereiken.

Gastles Platform MHE

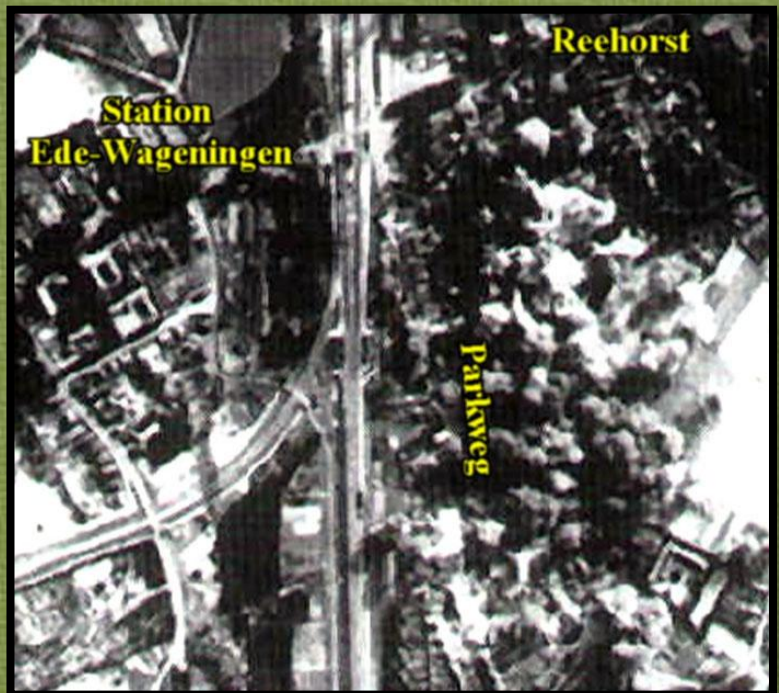
Herdenking bombardement Ede-Zuid

Vrijdag 19 september, tussen 11:00 en 12:00 uur organiseren we in samenwerking met de gemeente Ede een herdenking bij het monument aan de Parkweg. Het monument is opgericht ter nagedachtenis aan de slachtoffers van de bombardementen op 17 september 1944.

Deze bombardementen werden uitgevoerd door de Geallieerde strijdkrachten, als onderdeel van operatie Market Garden. 's Ochtends werd er gebombardeerd door de Amerikaanse USAAF en 's middags door toestellen van de Britse RAF. Aan het middag- bombardement deden ook een Nederlands en Frans squadron mee. Het doel waren de kazernes ten oosten van Ede. Door het slechte zicht kwamen veel bommen echter verkeerd terecht.

Om 11.25 uur, het tijdstip waarop de eerste bommen vielen, zullen leerlingen van de scholen, waar toentertijd de slachtoffers werden opgevangen, bloemen leggen bij het monument.

U bent van harte uitgenodigd om deze plechtigheid bij te wonen. Het monument bevindt zich aan de Parkweg in Ede-Zuid, ter hoogte van de [kruising](#) met de Johannes Bosboomlaan.

Deze foto werd genomen vanuit een van de toestellen. De stofwolken van de net ontplofte bommen zijn nog duidelijk zichtbaar.

Airborne Taptoe Ede

Op vrijdagavond 19 september 2014 wordt op de Markt te Ede de 12e Airborne Taptoe gehouden. Deze militaire taptoe vindt traditioneel plaats op de vrijdagavond voor de Airborne herdenking en luchtlandingen op de Ginkelse Heide. Om 20.00 uur begint in het centrum van Ede het gevarieerde twee uur durende internationaal muziekprogramma. Het is de organisatie gelukt om een professioneel hoogstaand programma samen te stellen, met voor elk wat wils.

Voorprogramma:

Voertuigen van het XXX-Corps op het square

Hoofdprogramma 70 jaar Market Garden:

- The 82nd Airborne Chorus (USA)
- Band of the Parachute Regiment (UK)
- RAF Waddington Pipes and Drums (UK)
- Inter Scaldis Pipes and Drums (NL)
- Pegasus Pipes and Drums (NL)
- Fanfare korps Nationale Reserve (NL)
- Vrijwillig Fanfarekorps der Genie (NL)
- Showkorps Irene (NL)
- Enka Mannenkoor (NL)

Reserveren kan via de website van [Cultura](#)

Airborne Taptoe Ede

www.airborne-taptoe-ed.nl

Airborne-herdenking en luchtlandingen

Zaterdag 20 september, 09.30 - 17.00 uur

Vanaf 09.30 uur

- Militaire voertuigen van Keep them Rolling en Airborne Battle Wheels
- Airbornemarkt met typische airborneproducten. Ook het platform zal net als vorig jaar met een kraam aanwezig zijn. Bij onze marktkraam zal tegen inlevering van een kortingsbon het Airborne-DOEboek voor kinderen en het nieuwe stripboek 'Ede 1944' voor slechts vijf euro per exemplaar verkrijgbaar zijn. De voorraad is beperkt, dus . . . op is op.

Naast bovenstaande aanbiedingen is bij het platform ook een originele Airborne-pin verkrijgbaar voor € 2,50.

We staan op de hei vlakbij de schaapskooi met kraam nummer 35

- Uitgebreide horecafaciliteiten verspreid over het terrein
- Historisch bivakkamp van het 30e Engelse Legerkorps, het legeronderdeel dat het grondoffensief in 1944 voor haar rekening nam. Het is uniek dat nu in Ede het 'Garden' gedeelte aanwezig is bij het grootschalig parachutespringen ('Market')
- Historische vliegtuigen

10.00 - 11.15 uur

- Eerste parachutesprongen uit Dakota's
- Massdrop 500 parachutisten
- Optreden Harmonie Ede

11.15 - 12.00 uur

- Airborne Herdenking bij het Airborne monument
- Optreden Band of the Parachute Regiment en de massed Pipes and Drums

12.00 - 15.00 uur

- Flypast historische vliegtuigen
- Airborne concert Harmonie Ede bij Airborne monument
- Optredens Sgt. Wilson's Army Show bij het bivakkamp

14.00 - 15.30 uur

- Vervolg parachutesprongen o.a. massdrop 500 parachutisten

15.30 - 16.30 uur

- Tankdrive door 30 UK Legerkorps over de Ginkelse Heide, een indrukwekkend schouwspel
- Saluutschoten als afsluiting van het programma

Airbornemarkt

Pendelbussen

20 gratis pendelbussen rijden de hele dag van en naar de heide tot alle bezoekers eind van de middag weer zijn vertrokken

De flyer van de Gemeente Ede met daarin het complete programma en plattegrond kunt u downloaden door op de afbeelding te klikken.

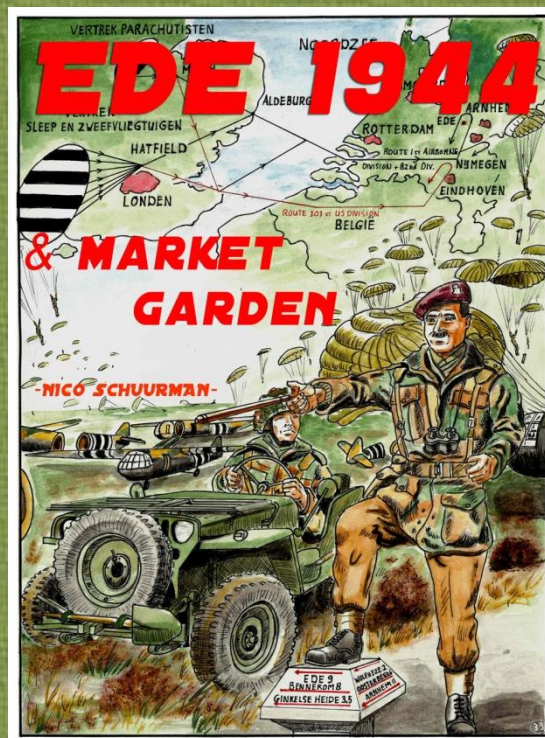
Nieuwsbrief

Als Platform Militaire Historie Ede zouden we graag meer mensen willen interesseren voor de militaire geschiedenis van Ede. We kunnen het bereik van deze nieuwsbrief aanzienlijk vergroten als u hem doorstuurt naar niet-abonnees binnen uw kennissenkring of vereniging. Zij kunnen zich dan vrijblijvend [aanmelden](#) voor toekomstige nieuwsbrieven.

Stripboek Ede 1944, MARKET GARDEN

Op vrijdag 19 september verschijnt ook **EDE 1944, MARKET GARDEN**, het nieuwe stripboek van de Edese striptekenaar Nico Schuurman. Het nieuwe album is onderdeel van een educatief samenwerkingsproject tussen de Gemeente Ede, het Platform Militaire Historie Ede, de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum en de auteur.

Het jaar 1944 was voor Ede het meest dramatische oorlogsjaar tijdens de Tweede Wereldoorlog. Dag en nacht vlogen er enorme formaties geallieerde bommenwerpers over op weg naar het Roergebied. De Duitsers deden er alles aan om met hun (nacht-) jagers en luchtdoelartillerie deze vliegtuigen neer te halen. Vele toestellen stortten daadwerkelijk boven de gemeente Ede neer, waaronder één bij de Driesprong. *Duitse militaire colonnes en treinen zijn geen moment veilig voor de geallieerde jagers. Vliegveld Deelen werd regelmatig zwaar gebombardeerd en het verzet laat een trein ontsporen. Tot overmaat van ramp werden per vergissing tijdens Operatie Market Garden Edese woonwijken zwaar gebombardeerd, waarbij 69 burgers om het leven kwamen. Vervolgens vonden er op 17 en 18 september felle gevechten op de Ginkelse Heide plaats. Hierbij sneuvelden bijna 50 Airborne militairen in de strijd met Nederlandse SS-ers. Aan Duitse zijde sneuvelden minimaal 90 man. Vluchtelingenstromen kwamen op gang en evacués moesten worden opgenomen. Voor honderden Britse militairen moest een onderduikadres gevonden worden. Razzia's en Duitse terreur waren aan de orde van de dag en onbetrouwbare V1 raketten vlogen over.*

In deze biografische strip kunt u het allemaal zien en lezen. De eerste druk wordt voor € 5 verkocht aan de kinderen van de klassendag op 19 september en op zaterdag tijdens de Luchtlandingen op de Ginkelse Heide.

Ondersteunende activiteiten

Het Platform heeft materiaal geleverd voor de aankleding in 'Airborne-stijl' van Foto Video Ede (bij velen nog bekend als foto Sloof), die tegenwoordig aan de Torenstraat 35 gevestigd is. Een grote parachute maakt direct duidelijk dat we in de periode van de herdenking van de luchtlandingen in september 1944 zitten. Een aantal attributen in de etalage en de winkel, en foto's van voorgaande herdenkingen bevestigen dat beeld. Ook de [website](#) van Foto Video Ede is aangepast voor de 70ste herdenking van de Slag om Arnhem.

Ook beddenzaak Ballast heeft inmiddels zijn etalage aangepast. Een heuse jeep (helaas niet WO2) staat in zijn etalage met daaromheen Edese foto's aangeleverd door [Airborne Feelings](#).

Foto Video Ede

Herdenking bij het Mausoleum

Op maandag 22 september zal er een kleine ceremonie gehouden worden bij het Mausoleum op de Paasberg. Een delegatie van de Royal Cornish Branche van het Parachute Regiment zal dan met de dochter van Major Tony Hibbert een krans leggen ter nagedachtenis van de Nederlandse helpers van het verzet. Tony Hibbert (97) is helaas niet meer in staat dit zelf te doen. Waarschijnlijk zal de plechtigheid om 10.30 uur plaatsvinden. Mocht deze tijd nog wijzigen, dan zullen wij u hierover berichten.

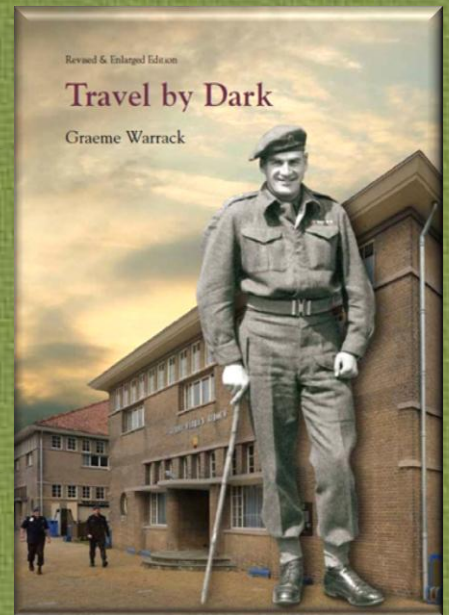
Travel by Dark

In 1963 verscheen het boek *Travel by Dark*, geschreven door de Britse divisiearts kolonel Graeme Warrack. De Nederlandse vertaling verscheen als 'Tocht door het Duister'.

Voor Edenaren is het gedeelte na de slag interessant, als kolonel Graeme Warrack uit gevangenschap weet te ontkomen en uiteindelijk deelneemt aan de (mislukte) operatie Pegasus II. Over dit boek is later ook een film gemaakt, waarvan het platform een kopie in haar archief heeft liggen.

Het boek is al jaren niet meer verkrijgbaar. Dit jaar wordt echter een herziene editie van de Engelse uitgave op de markt gebracht. Het boek is voorzien van foto's en de daadwerkelijke namen zijn nu gekoppeld aan de schuilnamen van de diverse Nederlandse helpers uit het verzet, die hiermee zijn 'ontmaskerd'.

Het boek wordt uitgegeven door Robert Sigmond Publishing, is verkrijgbaar in het Airborne Museum, bij boekhandel Meijer en Siegers in Oosterbeek en via het Platform Militaire Historie Ede. Het boek kost € 22,50.

Vliegtuigcrashes

Frederik C. Paauwe, oud-inwoner van Lunteren, heeft een aantal crashes in de gemeente Ede nader onderzocht. Hierover zijn twee boekjes verschenen.

"Searching for " vertelt het verhaal van de op 17 september 1944 in het gebied tussen Wekerom, Lunteren en De Valk neergestorte Amerikaanse luitenant Robert Greene. Robert Greene (Bobby) was 20 jaar toen hij met zijn P-47 Thunderbolt op de eerste dag van Operatie Market Garden werd neergeschoten en om het leven kwam. Op de plaats van de crash staat nu langs de Vijfsprongweg ter hoogte van De Valk een eenvoudig informatiepaneel, dat als waardig monument de herinnering aan deze jonge vlieger levend houdt.

"De laatste vlucht van Dolor Martin" beschrijft het veel te korte leven van de Amerikaanse 2e luitenant Dolor Alfred Martin.

Op 28-jarige leeftijd werd hij door een Duitse Messerschmidt BF-109 of een Focke-Wulf 190 neergeschoten. De P-47 Thunderbold van Dolor Martin kwam neer in de weilanden van de Kraats bij Bennekom, waarbij de jonge Amerikaanse piloot het leven verloor.

Een soortgelijk informatiepaneel als bij de Vijfsprongweg herinnert in de Kraats aan deze tragische gebeurtenis. Beide boekjes zijn al enkele jaren geleden uitgegeven. Van het laatste boekje (Dolor Martin) zijn via het Platform nog exemplaren verkrijgbaar. De prijs voor deze 32 pagina's A5 met foto's is vijf euro.

Het boekje van Robert Greene is al enige tijd uitverkocht. Hopelijk verschijnt er nog eens een herdruk!

Lieutenant Greene

De laatste vlucht van Dolor Martin

Het verhaal achter het gedenkbord in De Kraats

Nieuwe boeken verzet Ede

Ongetwijfeld hebben de Edenaren in de lokale bladen al gelezen over twee nieuwe boeken die zijn uitgegeven over het verzet in Ede. Beiden zijn van dezelfde auteur, Alfred Gaasbeek. Op woensdag 10 september werden de eerste exemplaren in boekhandel Het Paard van Troje aangeboden aan burgemeester van der Knaap.

Het eerste boek, getiteld "De Eendracht, Illegale krant Ede, 19 september 1944 – 17 april 1945" is een bundeling van alle 150 exemplaren van het Edese verzetsblad "De Eendracht".

Het tweede boek, getiteld "Henk Gaasbeek: Oorlogsdagboek 1944 – 1945" is het oorlogsdagboek dat werd bijgehouden door Henk Gaasbeek, de administrateur van de Edese verzetsgroep 'De Vries' onder leiding van de latere VVV-directeur van Spankeren.

In beide boeken is veel aanvullende informatie verwerkt. De boeken zijn uitgebracht op A-4 formaat en verkrijgbaar bij boekhandel 'Het Paard van Troje'. De prijs is respectievelijk €95 en €78.

Agenda

Het Platform Militaire Historie Ede tracht een zo compleet mogelijk overzicht te geven van alle activiteiten, herdenkingen en bijeenkomsten in de gemeente Ede. Deze agenda wordt maandelijks bijgewerkt en is via onze [website](#) te downloaden.

OMD

Ter afsluiting nog een foto van de vorige week gehouden Open Monumentendag.

Dit nieuwsbericht is een uitgave van het Platform voor Militaire Historie Ede (PMHE), onder redactie van Wim Rietkerk en Wouter van den Berg. Nieuwsberichten verschijnen op onregelmatige tijden als hier aanleiding voor is. De nieuwsberichten worden toegezonden aan alle bij het PMHE geregistreerde email adressen. Mocht u geen prijs meer stellen op verdere ontvangst, dan kunt u met een bericht aan info@platformmhe.nl verzoeken de toezending te stoppen. Mocht u zelf ideeën hebben voor een nieuwsbericht, dan kunt u dit doorgeven aan info@platformmhe.nl.